

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18880-10-21

1 01 נובמבר 2022
2

לפני:
סגנית הנשיאה, השופטת רות צדיק

התובעת
[Redacted] ע"י ב"כ: עו"ד מריצה דוידוף-יעקובי

הנתבע
המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד אליאור עמר

3
4

פסק דין

5

6 1. התובעת נפגעה בתאונת דרכים ביום 23.8.20 אשר הוכרה על ידי הנתבע כתאונת
7 עבודה (להלן – **התאונה**). הפגימות שהוכרו הן: חבלת צוואר במנגנון צליפת שוט
8 כולל כאבי גב תחתון. הנתבע דחה את התביעה להכרה בפגימה הבאה: כאבי
9 ראש.

10

11 2. כמו כן, הנתבע שילם לתובעת דמי פגיעה בגין תקופת אי כושר מיום התאונה
12 ועד ליום 22.10.20. הנתבע דחה את תביעת התובעת לתשלום דמי פגיעה
13 לתקופה החל מיום 23.10.20 ועד ליום 22.11.20.

14

15 3. בהסכמת הצדדים מונתה פרופ' ויואן דרורי כמומחית יועצת רפואית (להלן –
16 **המומחית**) על מנת שתחוה דעתה בשאלת הקשר הסיבתי בין האירוע התאונתי
17 מיום 23.8.20 לבין כאבי הראש מהם סובלת התובעת.

18

19 4. בחוות דעתה אשר התקבלה ביום 9.8.22 קבעה המומחית כדלקמן:
20 "מדובר באישה צעירה ובריאה שנפגעה בתאונת דרכים במנגנון של צליפת
21 שוט בעת נסיעה לעבודה. לא נפגעה בראשה ולא איבדה את הכרתה. הפגיעה
22 בצוואר כבר הוכרה על ידי המוסד לביטוח לאומי כתאונת עבודה. מטרת חוות
23 דעת זו הינה לקבוע האם כאבי הראש מהם סובלת התובעת הינם תוצאה
24 מאותה תאונה כפי שהיא תוארה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18880-10-21

1 היות ובתאונה זו לא היתה חבלת ראש כלשהיא והיות ולא אבדה את הכרתה,
2 לא הקיאה, לא סבלה מתופעות של ליקוי נוירולוגי כלשהו, היות והבדיקה
3 הנוירולוגית במספר הזדמנויות היתה תקינה, וכך גם CT מח שבוצע לה,
4 לדעתי לא נגרמה לתובעת בתאונה זו פגיעת ראש.

5 תלונה של כאבי ראש הינה אופיינית לנפגעי צליפת שוט, לכן נכות שתקבע לה
6 עבור הפגיעה בעמוד השדרה הצווארי, ככל ובאם תקבע, אמורה לכלול גם
7 התייחסות לכאבי הראש, ואין להוסיף סעיף נפרד של ליקוי על רקע נוירולוגי.
8 לשאלות כתב המינוי:

9 א. מהו הליקוי הרפואי ממנו סובלת התובעת?
10 התובעת חוותה בתאונה הנדונה פגיעה מסוג צליפת שוט, שהתבטאה בין
11 היתר גם בתלונות על כאבי ראש.

12 ב. האם יש קשר סיבתי, לרבות קשר של החמרה, בין הליקוי ממנו סובלת
13 התובעת לבין התאונה מיום 23.8.20, אשר תוארה לעיל.
14 כן, אך קשר זה מוסבר על ידי הפגיעה הצווארית ואמור להיות נדון במכלול
15 של הפגיעה האורתופדית.

16 ג. האם השפעת התאונה מיום 23.8.20 על מצבה של התובעת ככל שהיה,
17 פחותה בהרבה מהשפעת גורמים אחרים, לרבות מצב בריאות
18 קונסטיטוציונלי?

19 על פי המסמכים שעמדו לרשותי, אין לתובעת גורמים אחרים לכאבי ראש.
20 ד. האם כתוצאה מהתאונה מיום 23.8.20, יש מקום להכיר בתקופת אי הכושר
21 מיום 23.10.20 ועד ליום 22.11.20 ואם כן, לאיזה תקופה ממתי עד מתי?
22 בהחלטתך, לעניין אי הכושר יש להסתמך, בין היתר, גם על תעודות אי
23 הכושר המצויות בתיקה הרפואי של התובעת.

24 על פי המסמכים שעמדו לרשותי לא התרשמתי שהתובעת לא היתה
25 מסוגלת לעבוד בתקופה זו".

26
27 5. הצדדים לא ביקשו להפנות למומחית שאלות הבהרה.

28
29 6. להשלמת התמונה, יצוין כי עם קבלת חוות דעת המומחית ניתנה על ידי בית
30 הדין החלטה לפיה התובעת תודיע כיצד בכוונתה להתקדם בהליך לאור חוות
31 הדעת.

32

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18880-10-21-21

1 7. ביום 28.8.22 הודיעה התובעת שהיא מבקשת להורות על הגשת סיכומים ולפיקד
2 הוגשו סיכומים בתיק.

3
4 8. התובעת לא עמדה בסיכומיה על הטענות הנוגעות לתקופת אי כושר מיום
5 23.10.20 ועד ליום 22.11.20 לפיכך, התביעה בהקשר זה נדחת.

6

7

8

טענות הצדדים

9 9. לטענת התובעת, דין התביעה להתקבל וזאת בכל הנוגע להכרה בתלונה של כאבי
10 ראש. מחוות הדעת עולה כי תלונה על כאבי ראש הינה אופיינית לפגיעה במנגנון
11 של צליפת שוט, התובעת החלה להתלונן על כאבי הראש בסמוך לאחר התאונה
12 וכי אין כל גורמים אחרים לכאבי הראש של התובעת.

13 המומחית השיבה באופן חד משמעי כי קיים קשר סיבתי בין כאבי הראש מהם
14 סובלת התובעת לבין התאונה מיום 23.8.20.

15 עוד טוענת התובעת כי קביעת המומחית כי לתובע לא נגרמה חבלת ראש בתאונה
16 אינה רלוונטית לענייננו שכן תובענה זו לא נסובה על דחיית ההכרה ב"פגיעת
17 ראש" אלא על דחיית ההכרה ב"כאבי ראש" על ידי פקיד התביעות של הנתבע.
18 די בדברים אלו כדי לקבוע כי טעה פקיד התביעות בדחותו את ההכרה ב"כאבי
19 ראש".

20 בהתאם לפסיקת בית הדין הארצי (ר' עב"ל (ארצי) 60844-06-15 שלמה אזולאי
21 נ' המוסד לביטוח לאומי (10.12.17)) (להלן – פס"ד שלמה אזולאי), משנקבע
22 על ידי המומחית כי כאבי הראש מהם סובלת התובעת הינם תוצאה של התאונה
23 מיום 23.8.20, יש להעביר את נושא קיומה או אי קיומה של הנכות בגין כאבי
24 הראש והקשר הסיבתי שבין הנכות לבין תאונת העבודה לפתחה של הוועדה
25 הרפואית.

26

27 10. לטענת הנתבע, המומחית שללה קשר סיבתי בחוות הדעת וקבעה באופן מפורש
28 כי תלונות התובעת על כאבי ראש הן תוצר של הפגיעה מסוג צליפת שוט, דהיינו
29 הפגיעה בצוואר שהוכרה זה מכבר על ידי הנתבע. בהקשר זה יש להבחין בין
30 הפסיקה אליה הפנתה התובעת בסיכומיה בעניין שלמה אזולאי, שם קבע בית
31 הדין הארצי את קיומו של הקשר הסיבתי בגין כך שמנגנון הפגיעה תואם את
32 תלונות המערער דשם על הכאבים בגבו. בשל כך, הוכרה הפגיעה בגב כפגיעה

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18880-10-21

1 עצמאית. בעניינינו, קבעה המומחית כי מנגנון הפגיעה, שכלל פגיעה בצוואר אינו
2 מעיד על פגיעת ראש ואף אין ממצאים רפואיים התומכים בכך וכי מדובר
3 בתלונה שהיא תולדה של הפגיעה בצוואר ותו לא. לפיכך, אין כל הצדקה להכרה
4 בכאבי הראש כפגימה נפרדת.
5 הנתבע הוסיף וטוען, כי על אף דחיית ההכרה ב"כאבי הראש" כפגימה נפרדת,
6 התובעת היתה זכאית לדמי פגיעה בגין הנכויות האורתופדיות שהוכרו, כך שאין
7 כל הצדקה להכיר בכאבי הראש כפגימה נפרדת. המומחית אף הדגישה שהקשר
8 של כאבי הראש אמור להיות נידון במכלול של הפגיעה האורתופדית. כמו כן,
9 התובעת היתה זכאית לדמי פגיעה עד ליום 22.10.20 בגין הפגיעות שהוכרו
10 ומעבר לכך, קבעה המומחית כי אין הצדקה לתקופת אי כושר נוספת. לתמיכה
11 בטענותיו מפנה הנתבע לפסק דין שניתן בתיק ב"ל (ת"א) 39617-03-19 **מור**
12 **דמארי – המוסד לביטוח לאומי** (5.4.21) אשר אותו ציטט בהרחבה.

13

14

דיון והכרעה

15 11. לאחר שעיינתי במכלול החומר שבתיק, לרבות חוות דעת המומחית וסיכומי
16 הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין התביעה להתקבל, ואנמק.

17

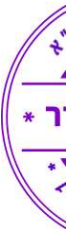
18 12. בית הדין נוהג לייחס משקל רב לחוות הדעת של המומחה מטעם בית הדין וזאת
19 מן הטעם שהאובייקטיביות של המומחה מטעם בית הדין גדולה יותר ומובטחת
20 במידה מרבית מעצם העובדה, שאין הוא מעיד לבקשת צד ואין הוא מקבל את
21 שכרו מדי בעלי הדין (דב"ע (ארצי) 411/97 **דחבור בוטרוס - המוסד לביטוח**
22 **לאומי** (2.11.1999)).

23

24 13. בהתאם להלכה הפסוקה, חוות דעתו של המומחה הרפואי אשר מונה על ידי בית
25 הדין היא בבחינת "אורים ותומים" בתחום הרפואי, ובית הדין יסמוך ידו עליה
26 אלא אם קיימת הצדקה עובדתית או משפטית יוצאת דופן שלא לעשות כן (עב"ל
27 1035/04 **דינה בקל – המוסד לביטוח לאומי** (6.6.2005); עב"ל (ארצי) 34988-
28 04-11 **ישראל מאמו – המוסד לביטוח לאומי**, (9.5.2012)).

29

30 14. עוד יצוין כי מקרה זה אינו ממין המקרים המצדיקים סטייה מקביעות חוות
31 הדעת. חוות דעתה של המומחית הרפואית מפורשת, ברורה, מעמיקה ומקצועית
32 ואין בה פגמים ואף אינה בלתי סבירה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18880-10-21

1
2 15. המומחית בחנה את נתונייה הרפואיים של התובעת, כפי שהם עולים מהמסמכים
3 הרפואיים שהועברו לעיונה והגיעה למסקנה כי אין לתובעת ליקוי על רקע
4 נוירולוגי. עם זאת לא ניתן להתעלם מעמדת המומחית אשר קבעה מפורשות כי
5 הליקוי הרפואי ממנו סובלת התובעת נעוץ בתאונה ובפגיעה מסוג צליפת שוט,
6 שהתבטאה בין היתר גם בתלונות על כאבי ראש.

7
8 16. לעניין שאלת הקשר הסיבתי הסבירה המומחית כי אכן קיים קשר סיבתי בין
9 התאונה לכאבי הראש, אם כי לגישה הדבר מוסבר בפגיעה הצווארית ואמור
10 להיות נדון במכלול הפגיעה האורתופדית. בחינת עמדת המומחית מלמדת כי
11 אלמלא התאונה התובעת לא הייתה סובלת מכאבי ראש על כן, יש להכיר בכאבי
12 הראש כקשורים בקשר ישיר לתאונה. בעניין זה יובהר כי המומחית נדרשה
13 לבחינת שאלת הקשר הסיבתי בשונה משאלת מקור הפגימה, טענה רפואית אשר
14 מן הראוי כי תבחן על ידי הוועדה הרפואית.

15
16 17. ערה אני לטענה כי כעולה מפס"ד בעניין שלמה אזולאי הנזכר בטענות התובעת,
17 לא הוכר הליקוי "כאבי גב תחתון" אלא הגב התחתון הוכר כאיבר שנפגע במהלך
18 תאונת העבודה. חרף האמור, אני סבורה כי בנסיבות המקרה הנדון לאור
19 קביעתה הברורה של המומחית ממנה עולה כי שאלת הקשר הסיבתי מתקיימת
20 וכאבי הראש יסודם בתאונה, אין לקבל את עמדת הנתבע השולל הכרה בתביעה
21 מן הטעם כי הנכות כלולה בנכות האורתופדית.

22
23 18. השאלה מה הן ההשלכות של כאבי הראש, האם מדובר בכאב ראש צווארי אשר
24 יסודו בפגיעה אורתופדית בצוואר והאם יש לקבוע נכות בגינו, תוכרע על ידי
25 הוועדה הרפואית אשר במסגרת שיקול דעתה תבחן את המשמעות שיש לייחס
26 לכאבי הראש מהן סובלת התובעת, כאבים אשר כאמור קשורים ונעוצים בקשר
27 ישיר לתאונה.

סוף דבר

28
29
30 19. מהטעמים האמורים לעיל ועל יסוד חוות דעת המומחית – התביעה מתקבלת.

31

32 20. בשם לב לתוצאת ההליך יישא הנתבע בשכ"ט עו"ד בסך של 7,000 ₪ אשר
33 ישולם תוך 30 יום מהיום.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18880-10-21

1

2

3

4 לצדדים זכות ערעור לבית הדין הארצי בירושלים, תוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין.

5

6

7 ניתן היום, ז' חשוון תשפ"ג, (01 נובמבר 2022), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

8

רוית צדיק, שופטת, סגנית הנשיאה

9

10

11

12

13

14

15

